

2 KORĪTIU
Pauru Nymerohpyry ropa
Korītu pōkō Neneryme
2 Coríntios
Ekarotopo

Asakoropane pape tymerose Pauru a Jezu poetory tō neneryme pata Korītu po. Yrome asakoro rokē ipapeny taro mana, Ritonōpo Omiry Kasenato ao. Toiro tymerose apitoryme (1 Korītiu 5.9-13). Imeīpo 1 Korītiu tymerose eya; mame (2 Korītiu 2.3 te, 2 Korītiu 7.8) inymerohpyry ekarōko mana: emynyhmapotohme aexihpyryme.

Ritonōpo nymenekahpyryme Pauru kynexine, yrome toitoine Jezu poetory tō maro exiketō ikerekeremary se toehse. Amorepaneme nymyry pyra Pauru tokarose eya xine. Aomipona se pyra toh kynexine (2 Korītiu 10-12). Tynymerohpyry ae tōmihpyry omipona exiketō akorehmary se kynexine orēpyra toto ehtohme Jezu enetuputyry poko. Ynara tykase: “Tope tōme tyrise sytatose Ritonōpo a epeme pyra kuahtao xine ro. Tumūkuru Kyrixtu orikyry ke kymyakākōme tope tōme tyrise sytatose eya. Mame imehnō eahmaneme tyrise sytatose eya” (2 Korītiu 5.18). Taosanumase ro-ropa ynororo Jutea pōkō pynanohtohme, toto akorehmatohme tineru aroporyke eya xine. Omi jetunety ke zae pyra exiketō tupokase Pauru a repe, etyhporyme toto pyno toexiry ekarōko mana.

Sero pape ao

Pauru osekaro-topōpyry *1.1-11*

Jezu poetory tō maro Korītu po 1.12–7.16

1. Pauru toytory se toto enese repe 1.12–2.4
2. Iirypyry korokapory te, orēpyra exiry ropa 2.5-17
3. Ritonōpo a tymenekase amorepaneme 3.1–6.13
4. Enaroximāko Jezu se pyra exiketō amorepary poko 6.14–7.1
5. Tākye ehtoh poko 7.2-16

Tineru ekarory Jezu poetory tomo a Jutea po 8.1–9.15

Ritonōpo nymenekahpyryme amorepaneme
Pauru osekarōko mana 10.1–13.10
Aosekazumatopōpyry etyhpyryme 13.11-13

¹ Ynymerohpyry moro onenerykōme. Ritonōpo poetoryme matose Korītu pōkomo, Akaia pōkō roropa. Ywy ase Pauru, Jezu Kyrixtu nymenekahpyryme typoko imehnō amorepatohme. Ritonōpo nymenekahpyryme roropa ase. Ymaro kuakorōkō Timoteu nase.

² “Papa Kapuaono, kure rokē opoetory tō tyriko. Torētyke pyra tyriko toto,” āko ase Ritonōpo a opoko xine. Morara āko ase Kuesēkō Jezu Kyrixtu a roropa.

“Kure mase Papa,” āko Pauru Ritonōpo a

³ “Kure mase Papa,” sykatone Ritonōpo a, Kuesēkō Jezu Kyrixtu zumy a. Kypyno xine exikehpyra mana kuetuarimarykohtao ro, Kumykōme nymyry exiryke. Kuakorehmanekōme roropa mana, Ritonōpome toexiryke.

⁴ Yna etuarimaryhtao yna akorehmāko mana. Naeroro imehnō etuarimaketō eneryhtao

yna a toto akorehmary waro ynanase, yna akorehmatopõpyry saaro Ritonõpo a.

⁵ Kyrixtu etuarimatopõpyry saaro etuarimãko ynanase pitiko rokẽ pyra, imaro yna exiryke, enetuputyryke roropa yna a. Morararo Kyrixtu maro yna exiryke yna akorehmãko mana.

⁶ Yna etuarimaryhtao, ãkorehmatohkõme etuarimãko ynanase. Ritonõpo a okurãkatohkõme roropa etuarimãko ynanase. Takorehmase yna ahtao amarokõ roropa takorehmase matose. Tyjamihtanohpose roropa matose eanahtotohme, penekehpyra roropa oehtoikõme oetuarimarykohtao yna samo, yna etuarimatoh eanahtory sã yna a.

⁷ Naeroro oserehpyra ynanase opoko xine Jezu enetuputyry onurumekara oexirykõke oetuarimarykohtao ro. Ynara zuaro ynanase, yna maro oetuarimarykohtao, yna maro ãkorehmatorỹko Ritonõpo mana, yna akorehmary saaro.

⁸ Jakorõ tomo, wenikehpyra ehtoko yna etuarimatopõpyry poko Azia po. Toetuarimase itamurume yna exiryke poremamỹse ynanexiase. Yna orikyry eraximãko rokẽ ynanexiase.

⁹ “Kuorikyry se Ritonõpo mana,” tykase yna repe. Yrome morara tyripose Ritonõpo a ynara kara yna ehtohme: “Orẽpyra ase,” kara yna ehtohme. “Ritonõpo rokẽ orẽpyra mana. Aorihtyã ãsemãkaponeme ropa mana,” katohme rokẽ yna a.

¹⁰ Totatotapase yna ahtao orikyỹse ynanexiase. Yrome Ritonõpo a typynanohse ynanexiase. Yna pynanohnõko ro mana. Naeroro ynoro rokẽ enetupuhnõko ynanase yna pynanohneme. Yna pynanohnõko ropa mana,

11 yna akorehmaryhtao oya xine õtururukohtao eya yna poko. Morarame tuhkākõ õtururu etaryke tyya yna pynanohnõko ropa Ritonõpo mana. Moromeiõpo tuhkākõ: “Kure mase, Ritonõpo,” āko, yna pyno exiry eneryke tyya xine.

Pauru a toytotoh tytyorõmase

12 Tākye ynanase zuaro yna exiryke zae yna ehtoh poko sero nono po. Amaro xine zae kuhse yna ehtopõpyry poko tākye ynanase roropa. Topohme yna otururu nexiase amaro xine, zae se yna exiryke amaro xine. Ritonõpo jamitunuru poe morara ynanexiase, kypyno xine Ritonõpo exiryke, yna tuarõnory ke pyra.

13 Ynanymerohpyry sekeremary waro matose. Enetuputyry waro roropa matose zae pape meroryke yna a, onekunohto pyra. Zae ehtoh enetuputyry se ase oya xine ipunaka.

14 Seromaroro pohto rokẽ moro enetupuhnõko matose. Morarame Kuesẽkõ Jezu tooehse ropa ahtao tākye kuhse exiõko matose yna poko. Morararo opoko xine tākye kuhse exiõko ynanase.

15 Zae jehtoh enetuputyry oya xine waro jexiryke osenetuputyase jytory poko oenese xine. Asakoro jytotoh se toehse ywy oya xine repe, ātākyematohkõme Ritonõpo omiry poko āmoreparykõ poko.

16 Masetonia pona jytoryhtao te, joepyry ropa ahtao roropa jytory se exiase oya xine jako-rehmapotohme oya xine, Jutea pona jytotohme.

17 Morotona jytory se jahtao ajoajohpe exiase oya xine? Arypyra. Jytory se toehse jahtao os-pyno rokẽ pyra exiase. Ritonõpo omipona se

exiase. Morara ahtao oty katoh: “Ÿ, ytōko ase,” kaxīpo: “Arypyra, ytopyra ase,” ase ropa oya xine?

18 Arypyra. Zae rokē Ritonōpo mana. Ywy roropa: “Oya xine ytōko ase,” karyhtao oya xine, ajohpe pyra exiase.

19 Ynara exiryke Jezu Kyrixtu Ritonōpo mūkuru ajohpe pyra mana. Ipoko tamorepase matose Xira a, Timoteu a, ya, enara. Kyryh āko rokē ynororo, Tummy omipona.

20 Ritonōpo a tōmiry tokarose ahtao kyya xine: “Kure oritorỹko ase,” tykase. Moro rīko Jezu mana, emero porehme. Morara exiryke “Kure mase” kakehpyra sytatose eya Ÿme Jezu Kyrixtu ehtoh poko, imehxō Ritonōpo ehtoh poko, enara.

21 Tyjमितunuru ekarōko Ritonōpo yna a mana, zae yna ehtohme Kyrixtu maro. Ritonōpo a tymenekase kuexirykōke ipoetoryme toehse sytatose.

22 Eya ro tosety tymerose sā kypoko xine, tosēke kuehtohkō waro imehnō ehtohme. Tuzenu kurā tokarose roropa kyya xine kukurohtao xine ehtohme, tynekarory poko kutuarōtatohkōme.

23 Opyno xine jexiryke omynyhmaporykō se pyra jexiryke roropa oya xine ytopyra toehse ywy aporo Korītu pona. Ritonōpo jenēko mana. Ukurohtao enēko mana. Opyno xine jexiryke ytopyra jekuretyase. Moro waro Ritonōpo mana.

24 Ōsenetupuhtohkō tyorōmary se pyra ynanase orēpyra Jezu enetuputyryke oya xine. Yrome ākorehmarykō se ynanase tākye oehtohkōme, emynyhmara oehtohkōme.

2

¹ Naeroro ynara tōsenetupuhse ywy. Zomory oya xine jytoryhtao omynyhmaporykō se pyra ase.

² Tymynyhmapose ya awahtao xine, jākyemara matose ekurehnōko. Amarokō rokē jākyemananōme matose.

³ Naeroro pape ymeroase onenerykōme. Ourutohkō ymeroase oorypyrykō rumekatohme oya xine. Oya xine jytotoh poko emynyhmasē itamurume. Kurehxo jākyemary oya xine. Ynara zuaro ase, tākye jahtao tākye matose roropa.

⁴ Moro pape merory se pyra exiase repe ipunaka. Sam tykase ywy. Yxitase roropa moro meroryhtao. Omynyhmaporykō se pyra exiase repe. Yrome opyno xine jehtoh waro oehtohkōme moro pape ymeroase onenerykōme.

Mokyro iiryppyryme aexihppyry rypyry ikorokapotoko ropa

⁵ Mame mokyro poko ymeroase onenerykōme. Tyyryppyry poko toehse exiryke sam tykamexi-pose okurohtao xine. Sam karahko ase ukurohtao repe. Amarokō sam ākohxo matose okurohtao xine emero exisasaka. Ywy roropa sam tykase pohto.

⁶ Mokyro rypyry motyĕkary se pyra ase zuānopyry poko. Epo hnae mokyro wānopyry oya xine.

⁷ Seromaroro iiryppyry korokatoh toehse. Kure mokyro tyritoko ropa (tyyryppyry turumekase eya exiryke), tākye aehtohme ropa Ritonōpo omipona, emynyhmara aehtohme ropa, poremāpyra aehtohme roropa Jezu enetuputyry poko tyya.

⁸ Ipyno nymyry oehtohkō poko mokyro ituarōtanohpotoko, ajohpāme samo.

⁹ Zuario se exiase: “Otarāme jomipona ro mā toto,” tykase ywy opoko xine. Morara exiryke ynymerohpyry aropoase oya xine onenerykōme.

¹⁰ Pake mokyro rypyry pokoino toemynyhmase ywy. Seromaroro iirypyry korokaporyhtao oya xine, ywy roropa ikorokapōko ase. Opyno xine jexiryke ikorokapōko ase. Kyrixtu neneryme mokyro rypyry korokapōko ase Ritonōpo a, Kyrixtume jahtao samo.

¹¹ Iirypyry korokaporyhtao oya xine oporemākapopyra xine joroko tamuru exīko. Tuario sehtone ipoko. Kyyrypyrkō poko kyrirykō se ynororo. Moro waro sytatose.

Torētyke Pauru ehtopōpyry poko Tyroa po

¹² Mame toeporehkase jahtao Tyroa pona Ritonōpo omiry kurā poko imehnō amorepase, tuaro toehse ywy. “Taro jerohtoh nase Kuesēkō omi poe,” ase.

¹³ Yrome torētyke exiase kuakorōkō Titu onenepyra jexiryke. “Titu enēko ase taro,” ase repe. (Ymyakāme toytose ynororo oenese xine.) Morarame onenepyra jexiryke: “Ytōko ropa ase aporo,” ase morotōkomo a, Masetonia pona jytotohme.

Orēpyra yna ehtoh poko Kyrixtu maro

¹⁴ “Kure mase,” āko ynanase Ritonōpo a. Kyrixtu maro yna exiryke yna arōko sā Ritonōpo mana Kyrixtu mykapo imehnō neneryme, imehxo Kyrixtu ehtoh waro emero ehtohme. Typoxine

exikety ytory sã emero esaka yna ytoryhtao Kyrixtu poko imehnõ tuarõtanohpõko ynanase.

¹⁵ Ixtaratu kurã typoxine ehtoh sã typoxine sã ynanase Ritonõpo a, Kyrixtu nekaroryme yna exiryke eya. Imehnõ tuarõtanohpõko ynanase Kyrixtu maro ehtoh kure exiry poko, enetupuhnanomo, onenetupuhpynomo, enara. Toto tuarõtanohpõko ynanase.

¹⁶ Yrome onenetupuhpynomo a su ãko sã ynanase orihmatõ samo orihketõme toto exiryke, apotoimo htaka ytoketõme toto exiryke. Yrome Kyrixtu enetupuhnanomo a ixtaratu kurã sã yna omiry mana typoxine samo. Toto akorehmãko yna omiry mana orihpỹme toto ehtohme. Yna amoreme pyra moro omi kurã ekarõko ynanase.

¹⁷ Tuhkãkõ nae tomeseke pyra Ritonõpo nekarohpyry poko. Mõkomo typyne pyra exikety sã aomiry ekarõko mã toto. Yrome mokaro sã pyra ynanase ipunaka. Ritonõpo a tonyohse yna exiryke zae ourutorỹko ynanase ineneryme, Kyrixtu poetoryme yna exiryke.

3

Ritonõpo omiry kasenato omipona kuehtohkõ poko

¹ Moino ro zae jehtoh waro matose. Naeroro: “Zae ase. Zae ase,” kary etary poko typenekehse matose otarame, zae jehtoh waro oexirykõke. Pape enery se pyra roropa matose yna poko. Imehnõ ahtao, otarame pape se mã toto zae toehtohkõ ekarotohme tuaro pyra exiketomo a. Kure toehtohkõ poko pape meropõko mã toto tope tomo

a, tuaro xine pyra exiketõ neneryme: “Ajohpe,” kara toto ehtohme typoko xine. Yrome pape meropory se pyra ynanase kure yna ehtoh poko, yna waro oexirykõke.

² Amorepatõme yna ehtoh poko imehnõ tuarõtanohneme matose, pape imerohpyry samo, imehnõ neneryme. Tyrisenã sã toehse oexirykõke zae yna ehtoh enetupuhnõko mã toto. Ritonõpo jamitunuru yna maro ehtoh enetupuhnõko ro-ropa mã toto. Naeroro pape poko morara imerory se pyra ynanase, jũme sã tymerose oexirykõke yna kurohtao.

³ Kyrixtu nymeropohpyryme sã matose yna a. Pape merotoh ke pyra, axĩtao rokẽ pyra roropa, jũme tymerose matose. Ritonõpo Zuzenu a tõmiry tymerose okurohtaka xine.

⁴ Morara ãko ynanase opoko xine zae Ritonõpo ehtoh enetuputyryke yna a, Kyrixtu enetuputyryke roropa yna a.

⁵ Epyrypara ynanase: “Emese kure ynanase Ritonõpo nyrohmanohpotoh poko,” kara ynanase. Jamihme pyra yna exiryke epyrypara ynanase. Ritonõpo poe rokẽ inyrohmanohpotoh waro ynanase.

⁶ Ritonõpo rokẽ yna jamihtanohnõko mana, tõmiry kasenato omipona yna ehtohme. Inekarohpyry kasenato Moeze nymerohpyry omipona ehtoh sã pyra mana. Tuzenu omipona rokẽ yna rĩko mana. Moeze nymerohpyry omipona se kuahtao xine ro orihnõko ro sytatose aomipona nymyry pyra kuexirykõke. Yrome Ritonõpo Zuzenu kuesẽkõme ahtao imaro orihpỹme exĩko sytatose jũme.

⁷ Pake Ritonõpo a tynymerohpyry tokarose ahtao Moeze a, topu risẽ poko, imehxo toehtoh tonepose roropa eya. Ritonõpo ezuru eneryke Moeze a, ãmyty roropa ezurume toehse saerehkane samo, axĩtao rokẽ repe tõtururuke Ritonõpo ãpataka. Morarame imehnõ Izyraeu tõ enuru jetũ toehse Moeze ãmyty eneryke tyaa xine, saereme ãmyty toehse exiryke, axĩtao rokẽ repe. Naeroro tynymeropohpyry ekaroryhtao imehxo toehtoh tonepose Ritonõpo a. Moro inymeropohpyry omipona ehsaromepyra kuexirykõke orihketõme toehse sytatose, Ritonõpo maro pyra toehse sytatose.

⁸ Moro motye kuhse Tuzenu ekaroryhtao kyaa xine orihpỹme kuehtohkõme imehxo toehtoh enepõko kyaa xine mana.

⁹ Ritonõpo nekarohpyry apitoryme omipona pyra exiketõ taorihmapose toto. Morara ahtao ro, ime Ritonõpo ehtoh tonepose. Yrome moro motye kuhse Ritonõpo imehxo ehtoh enepõko inekarohpyry seromato mana. Kukurãkatorỹko mana Ritonõpo epeme kuehtohkõme, kyyrypyrykõ poko pyra roropa kuehtohkõme.

¹⁰ Ritonõpo nekarohpyry seromato, Imũkuru, imehxo Ritonõpo ehtoh enepõko kuhse mana. Naeroro inekarohpyry pakato ime Ritonõpo ehtoh onenepopyrahme sã toehse mã rahkene.

¹¹ Axĩtao rokẽ aexihpyry a imehxo Ritonõpo ehtoh tonepose ahtao, moro motye kuhse Ritonõpo nekarohpyry seromato ime Ritonõpo ehtoh enepõko mana jumãme exiryke.

¹² Mame Ritonõpo nekarohpyry seromato jũme exiry waro yna exiryke orẽpyra ynanase.

¹³ Moeze ehtopõpyry sã pyra ynanase. Tõmyty tapuruse eya kamisa ke ezetyry onenepyra Izyraeu tõ ehtohme.

¹⁴ Aosenetupuhtohkõ tapuruse sã roropa kynexine. Aosenetupuhtohkõ tapuruse ro seromaroro Ritonõpo nymeropohpyry sekeremaryhtao eya xine, pake toehtopõpyrykõ saaro. Onenetupuhpyra toh mana. Kyrixtu maro toehse kuahtao xine rokẽ kuosenetupuhtohkõ apuruhpyry sã pyra exĩko ropa mana.

¹⁵ Yrome aosenetupuhtohkõ apuruhpyry saaro mana. Seroae ro Moeze nymerohpyry sekere-maryhtao eya xine aosenetupuhtohkõ apuruhpyry saaro mana.

¹⁶ Yrome kuosenetupuhtohkõ rĩko apuruhpyry sã pyra ropa Kuesẽkõ mana. Ynara tymerose exiryke Ritonõpo omiryne: “Moeze õmyty apuru touse ropa Kuesẽkõ õpataka toytose ropa Moeze ahtao,” me tymerose.

¹⁷ “Kuesẽkõ,” kary ya: “Ritonõpo Zuzenu,” kary. Ritonõpo Zuzenu nae kuahtao xine kuosenetupuhtohkõ apuruhpyry sã pyra mana. (Tymyhpokase ropa sã sytatose kyyrypyrykõ poko pyra kuehtohkõme.)

¹⁸ Naeroro Kuesẽkõ maro kuexirykõke osene sã sytatose. Kuesẽkõ imehxo ehtoh enẽko imehnõ mana kuõmytykõ eneryke tyya xine. Kuõmytykõ anapurupyra roropa sytatose. Mame Kuesẽkõ maro kuexirykõke isahxo exĩko sytatose, Zuzenu erokuruke kukurohtao xine.

4

Ritonõpo nekarory õme sã ynanase oripo samo

¹ Yna pyno toexiryke yna erohtoh tokarose Ritonõpo a yna a imehnõ amorepatohme typoko, tõmiry kurã poko, enara. Naeroro orẽpyra ynanase erohnõko.

² Imehnõ enekunopyry se pyra ynanase. Ajohpe imehnõ anamorepara ynanase Ritonõpo omiry poko. Aomiry onytyromara ynanase. Zuario yna exiryke, zae rokẽ toto amorepãko ynanase. Ritonõpo omipona se ynanase ipunaka. Ritonõpo neneryme, imehnõ neneryme roropa, zae yna ehtoh waro emero ehtohme.

³ Ynanamorepahpyry onenetupuhpyra imehnõ ahtao Kyrixtu poetoryme pyra toexirykõke onenetupuhpyra mã toto.

⁴ Onenetupuhpyra mã toto tonekunohse toexirykõke joroko tamuru a. Ritonõpo omipona se pyra toto exiryke toto tuisaryme joroko tamuru mana. Saereme sã Ritonõpo omiry kyya xine mana enetuputyryhtao kyya xine. Yrome mokaro tonekunohse exiryke joroko tamuru a tuisamehxo Kyrixtu ehtoh poko zuaro pyra mã toto. Ritonõpo enepone me Kyrixtu ehtoh poko onenetupuhpyra mã toto ipunaka.

⁵ Tuisame osekaropyra ynanase. Jezu Kyrixtu poko rokẽ imehnõ amorepãko ynanase tosẽkõme enetupuhtohme eya xine. Ækorehmanekõme rokẽ ynanase, kure Jezu ritohme.

⁶ Apitoryme xinukutume rokẽ sero po kynexine. Mame: “Saereme exiko,” tykase Ritonõpo ahtao, saereme toehse. Mokyro: “Saereme exiko,” kahpõ, kutuarõtanohtorỹko mana tuisame imehxo toexiry poko. Kyrixtu õmyty enepõko kyya xine mana. Õmyty eneryke kyya xine ime aexiry ene-

tupuhnõko sytatose.

⁷ Yrome kymarokomo oripo sã sytatose, Ritonõpo nekarohpyry ãme sã rokene. Jamihme pyra sytatose orino risẽme sã rokene. Naeroro orẽpyra kuahtao xine Ritonõpo poe rokẽ orẽpyra sytatose kuamoreme xine pyra.

⁸ Etuarimãko ynanase yronymyryme, yrome porempãpyra ynanase. Otupĩko roropa ynanase, toitoine repe yrome Kuesẽkõ onenetupuhkehpyra ynanase.

⁹ Tuhke yna zehnotokõ mã repe. Yrome yna onurumekara kuepekõ mana jũme. Tyyryhmase yna ahtao ro yronymyryme owõnõko ropa ynanase. Ritonõpo hnao pake totapase yna exiry.

¹⁰ Kokoro rokẽ yna ryhmasene toto. Yrome yna orikyry zuno pyra ynanase, Jezu maro yna exiryke. Naeroro Jezu jamitunuru poe isene ro ynanase. Moro enetupuhnõko imehnõ mana yna eneryke tyya xine.

¹¹ Yna etapary se exikehpyra imehnõ mana sero nono po Jezu omiry ekaroryke yna a. Naeroro yna onetapara toto ahtao Jezu jamitunuru enetupuhnõko imehnõ mana isene ro yna eneryke tyya xine, orihketõme yna zoko ahtao ro.

¹² Naeroro otarame imehnõ yna etapãko mana, yrome amarokõ orihpỹme exĩko Jezu enetuputyryke oya xine.

¹³ Yna orikyryhtao oty kara. Onenetupuhkehpyra ynanase urutõ sã pake. Ynara tymerose eya: “Zae Ritonõpo omiry ehtoh enetupuhnõko ase. Morara exiryke aomiry ekarõko ase oya xine,” tykase. Moro saaro ynanase zae Ritonõpo omiry

enetupuhnōko. Morara exiryke aomiry ekarōko ynanase oya xine.

¹⁴ Kuesēkō Jezu ēsemākahpōme ropa Ritonōpo mana. Moro waro kuexirykōke ynara zuaro sytatose, yna roropa Jezu maro ēsemākapōko Ritonōpo mana amaro xine tosaka kuarotohkōme, tymaro kuehtohkōme.

¹⁵ Naeroro etuarimāko ynanase Jezu Kyrixtu ekarory poko oya xine. Morarame typyno xine Ritonōpo ehtoh enetuputyryhtao imehnomo a tuhkehxo kure Ritonōpo rīko mā toto: “Kure mase, Ritonōpo,” āko mā toto. Imehxo Ritonōpo ekarōko mā toto.

Zae ehtoh poko ynanase enetuputyryke yna a

¹⁶ Morara exiryke porempyra ynanase Ritonōpo omiry ekarory poko. Yna zoko osenahkaryhtao ro, yna kurohtao yna jamihtanohnōko ropa Ritonōpo mana kokoro rokene.

¹⁷ Mame yna etuarimatoh pitiko rokē mana, axītao rokē roropa mana. Yrome toetuarimakehse yna ahtao kurāme exīko ropa ynanase, tuisame roropa exīko ynanase jūme. Yna etuarimatoh motye kuhse yna epehpyry exīko mana.

¹⁸ Serohne poko yna etuarimatoh poko kehko torētyke pyra ynanase. Morohne enēko sytatose. Yrome Ritonōpo nekarohpyry poko sytatose enetupuhnōko. Morohne onenepyra ro kuenurukō mana. Kynenehpyrykō axītao rokē mana. Yrome osenepyra aexityā jūme exikehpyra mana.

5

¹ Tapyi sã axītao rokē kuokokō mana sero

nono po. Morarame toorihse kuahtao xine kuekepyrykō rumekāko sytatose. Mame imepỹ kuokokō myakā nae Ritonōpo mana kapu ao. Tynyrihpyry ekarōko kyya xine mana kytapyĩkōme, jũme exiketyme.

² Seromaroro pusuh āko sytatose, kuokokō kapuaō peneryke. Typenekehse sã sytatose kupũkō poko sero po. Upo amururu sã kuokokō kapuaōkō se sytatose.

³ Tokoke kapuaō ke kuahtao xine ihximyra sytatose, tymetyke pyra exikety sã pyra sytatose tokoke exikehpyra kuexirykōke, zuzenume rokē exipyra kuexirykōke.

⁴ Sero nono poro kuahtao xine sero kuokokō ao, sam āko sã sytatose. Kuokokō rumekary se hkopyra sytatose repe. Yrome kuokokō kapuaō se rokē sytatose, jũme sero orihkety myakāmatohme orihpỹme exikety ke.

⁵ Yna osenetupuhtoh poe rokē pyra morara āko ynanase. Pake tukurākase sytatose Ritonōpo a. Tuzenu tokarose roropa kyya xine kutuarōtanohpotohkōme tynekarory kurã poko kuokokō kasenato ekarory poko kyya xine imeĩpo.

⁶ Naeroro oserehpyra sytatose zuaro kuexirykōke. Sero kuokokō ao ro kuahtao xine omōpyra sytatose Kuesēkō esaka.

⁷ Naeroro zae ehtoh poko sytatose enetuputyryke kyya xine onenepyra ro kuahtao xine.

⁸ Oserehpyra sytatose kuorikyrykō poko. Kure roropa kuorikyrykō kyya xine mana Kuesēkō maro kuehtohkōme.

⁹ Yronymyryme tãkye Ritonōpo riry se sytatose

kypoko xine. Aomipona se sytatose sero po, orihpyra kuahtao xine. Moero imaro kuahtao xine aomipona sero sytatose, enara.

¹⁰ Īmeīpo kymarokō emero Kyrixtu ēpataka osenepōko sytatose. Kuapiakatorỹko mana kuepehmatohkōme kynyrihpyrykō epehpyryme. Kure rokē kynyrihpyrykō ahtao sero nono po kurā ke kuepehmatorỹko mana. Yrome popyra kuahtao xine sero nono po, kynyrihpyrykō epehpyryme rokē kuepehmatorỹko mana.

Ritonōpo epeme kuexirykō poko Kyrixtu enetuputyryke kyya xine

¹¹ Morara exiryke yna epehmary Ritonōpo a waro yna exiryke zuno ynanase. Naeroro yronomyryme imehnō amorepāko ynanase, enetupuhtohme eya xine. Toto amorepāko ynanase epehpyry apoitohme pyra. Yna kurohtao enēko Ritonōpo mana. Kure yna ehtoh waro mana. Zae jehtoh waro oehtohkō se roropa ase.

¹² “Zae yna ehtoh enetupuhtoko,” kary se pyra ynanase oya xine. Yrome kure yna ehtoh poko tuaro oexirykō se ynanase. Ākorehmarykō se ynanase ihximyra oehtohkōme yna poko. Mame imehnō yna kerekeremaryhtao onetarykōme toto ezukuru waro exīko matose. Mokaro epyrypāko mā toto typoko xine kure rokē sã toexirykōke imehnō neneryme. Yrome ikurohtao xine zae pyra mā toto, iiryryryme.

¹³ Rowohpe yna ekarōko toitoine mā repe. Yrome rowohpe yna ahtao ro Ritonōpo omipona ro ynanase. Mame imehnō ynara āko yna poko: “Tuarohxo mā toto imehnō enekunopyry poko,”

āko repe. Yrome kure oritohkōme erohnōko ynanase āmoreparykō poko.

¹⁴ Ākorehmarykō poko erohnōko ynanase kypyno xine Kyrixtu enetuputyryke yna a. Morara exiryke opyno xine roropa ynanase. Ynara enetupuhnōko ynanase, toiro orutua toorihse kymyakākōme. Naeroro toorihse sā sytatose imaro.

¹⁵ Kynorihne kymyakākōme kypenetatohkō poko rokē pyra kuehtohkōme. Tōmipona kuehtohkōme kynorihne. Tōsemāse ropa ynororo toorihxīpo kure rokē kyritohkōme.

¹⁶ Morara exiryke taroino imehnō ehtoh eneryke rokē yna a: “Mokyro kure. Mokyro kure poho. Mokyro popyra,” karahme sā toehse ynanase. Pake Kyrixtu poko roropa: “Ahno rokē mokyro,” tykase yna repe. Ahnome rokē tokarose yna a. Yrome taroino moro sā pyra enetupuhnōko ynanase.

¹⁷ Kyrixtu poetoryme exinohtao tyrisenā sā sytatose. Kuehtopōpyrykō xihpyry tonahkase. Kurā ke rokē tymyakāmase.

¹⁸ Tope tōme tyrise sytatose Ritonōpo a epeme pyra kuahtao xine ro. Tumūkuru Kyrixtu orikyry ke kymyakākōme tope tōme tyrise sytatose eya. Mame imehnō eahmaneme tyrise sytatose eya, typyno toto ehtohme roropa.

¹⁹ Ynara āko ynanase imehnomo a: “Tope tōme sero pōkō rīko Ritonōpo mana Kyrixtu toorihse exiryke toto myakāme. Oorypyrykō poko ohxirorykō se pyra Ritonōpo mana. Oorypyrykō korokāko mana Jezu enetuputyryhtao oya xine. Tope tōme oritorỹko mana Kyrixtu toorihse

exiryke omyakākōme,” āko ynanase imehnō netaryme. Morara katohme tymenekase yna Ritonōpo a.

²⁰ Morara exiryke Kyrixtu poe ourutorỹko ynanase. Ritonōpo poe roropa ourutorỹko ynanase. Oeahmatorỹko ynanase Kyrixtu omi poe. Osekarotoko Ritonōpo a ajohpāme samo, ise pyra awahtao xine ro. Mame typyno oritorỹko mana.

²¹ Tyrypyhpyke pyra Kyrixtu kynexine. Yrome kypyno xine toexiryke kyyrypyrykō epona tyrise Ritonōpo a. Iiryryryme sā Kyrixtu tyrise Ritonōpo a kukurākatohkōme kure rokē kuehtohkōme, Kyrixtu maro.

6

¹ Erohnōko ynanase Ritonōpo maro. Naeroro ajohpāme sā okurākatopōpyrykō Ritonōpo a onurumekara ehtoko.

² Ynara tymerose Ritonōpo omiryne:

“Seroae okurākarykō se ase.

‘Yna pyno exiko,’ kary oya xine

etāko ase opyno xine jexiryke,”

āko. Naeroro etatoko pahne! Seromaroro okurākarykō se Ritonōpo mana. Ekurehpyra ehtoko. Seroae ro enetupuhtoko oesēkōme!

³ Morara katopōpyry ekaroryhtao imehnomo a, zae ehtoh poko se rokē ynanase ipunaka, yna onykerekeremara toto ehtohme yna erohtoh poko, toto anakorekehkara roropa yna ehtohme.

⁴ Yna tuarimaryhtao eanahtōko ynanase Ritonōpo poetoryme yna ehtoh enetupuhpotohme

imehnomo a. Tyyryhmase yna ahtao, tutuari-mase yna ahtao, tupime yna erohtoh toehse ahtao roropa, penekehpyra ynanase.

⁵ Typitypipohse yna, tōmase roropa āpuruhpyry taka. Tyyryhmase yna imoihmākomo a. Yna erohtoh poko itamurume exiryke typoremāse sã ynanexiase. Okynã nyhpyra ynanexiase. Tomi-tapãse roropa ynanexiase.

⁶ Yna rypyry poko se pyra ynanase ipunaka. Tuaro se ynanase. Penekehpyra se ynanase roropa imehnõ riry poko kure. Mame zae yna ehtoh ke Ritonõpo poetoryme yna ehtoh poko imehnõ tuarõtanohpõko ynanase. Ritonõpo Zuzenu nae ynanase. Imehnõ pyno ynanase.

⁷ Imehnõ zurũko ynanase zae omi poko Jezu poko. Ritonõpo jamitunuru yna maro ehtoh roropa enepõko ynanase. Zae ynanase Ritonõpo omipona. Naeroro orēpyra imehnomo a ynara ãko ynanase: “Oorypyrykõ irumekatoko zae oeh-tohkõme Ritonõpo omipona, yna samo,” ãko ynanase. Yna kerekeremananõ nae ahtao os-ewomãko ynanase. Ynara ãko ynanase: “Yna onykerekeremara ehtoko zae yna exiryke,” ãko ynanase.

⁸ Toitoinē imehnõ yna rĩko kure. Yrome oty kara ynanase. Xihpyryme yna tyrise ahtao imehnomo a, oty kara roropa ynanase. Yna poihtoryhtao oty kara ynanase. Yna pyryparyhtao roropa oty kara ynanase. Onekunohtõkõme yna ekarõko imehnõ mã repe. Yrome zae rokē ynanase ipunaka.

⁹ “Onokã mokaro?” ãko imehnõ mã yna poko. Yna waro pyra sã mã toto. Yrome yna waro mã toto emero. “Otarãme toorihse toto,” ãko mã

imehnõ yna poko. Yrome orihpyra ro ynanase. Yna tuarimapõko imehnõ mana. Yrome yna anaorihmapopyra mǎ toto.

¹⁰ Emynyhmǎko ynanase. Yrome tǎkye exikehpyra ynanase. Tytineruke pyra exiketõ sǎ ynanase. Yrome tuhkǎkomo a Ritonõpo nekarohpyry kurǎ ekarõko ynanase tytineruke exiketõ motye toto ehtohme Jezu enetuputyryke eya xine. Tymõkomoke pyra sǎ ynanase. Yrome emero nae ynanase.

¹¹ Jakorõ tomo Korĭtu põkomo, opyno xine ynanase ipunaka. Naeroro zae ourutorỹko ynanase zuaro oehtohkõme opyno xine yna ehtoh poko.

¹² Oty katoĥ yna rumekǎko matou? Opyno xine ro ynanase. Otarǎme: “Nary,” āko matose zae yna ehtoh poko zae yna ehtoh waro awaĥtao xine ro.

¹³ Ypoenõ zururu sǎ ourutorỹko ase. Yna pyno ehtoko opyno xine yna ehtoh saaro. Pitiko rokē pyra yna pyno ehtoko.

Tuaro ehtoko zae pyra amorepatõ poko

¹⁴ Ritonõpo omipona pyra exiketõ maro ytoytopyra ehtoko. Zae pyra exiketõ mǎ zae exiketõ maro osepeme ehsaromepyra mǎ toto. Saeremae ytoketõ koko ytoketõ maro ytoytopyra mǎ toto.

¹⁵ Kyrixtu poetory oxisǎ pyra mǎ toto joroko tamuru omipona exiketõ maro. Jezu enetupuhnanõ oxisǎ pyra mǎ toto onenetupuhpynõ maro.

¹⁶ Ritonõpo maro oturutoĥ taka ahno naxikahpyry Ritonõpo myakǎme anaropyra sytatose ipunaka, Ritonõpo zamaro pyra exiryke. Kymarokõ Ritonõpo tapyĩme sǎ sytatose Zuzenu

nae kukurohtao xine exiryke. Ynara tykase Ritonõpo moro poko:

“Osesarīko ase ypoetory tō maro,
toto maro jehtohme.

Toto esēme exīko ase.

Ypoetoryme roropa exīko mā toto,”
tykase.

¹⁷ Ynara tykase roropa Kuesēkō kyaa xine tyrypyry onurumekara exiketō poko:

“Mokaro irumekatoko,
toto maro pyra oehtohkōme.

Tyrypyrykō poko exiketō sā pyra ehtoko
ipunaka.

Morara awahtao xine oesarykō ekarōko ase oya
xine ymaro oehtohkōme.

¹⁸ Omykōme exīko ase.

Umūkurume exīko matose,
jēxiryne roropa,”

tykase Kuesēkō Jamihmehxo Exikety. Morara
tymerose urutō komo a pake Ritonõpo omiryne.

7

¹ Jakorō tomo, morara tykase Ritonõpo exiryke kyyrypyrykō xihpyry surumekatone porehme. Kyyrypyrykō xihpyry poko osenetupuhpyra sehtone. Ritonõpo zuno sehtone. Kyyrypyrykō sekarotone eya, zae rokē kuehtohkōme.

Tākye Pauru ehtopōpyry poko

² Yna pyno ehtoko ajohpāme samo, okurohtao xine. Yna kerekeremananō omiry onetara ehtoko. Popyra oripopyra xine ynanexiase. Oryhmara xine ynanexiase. Oenekunohpyra xine ynanexiase roropa ipunaka.

³ Morara karyhtao yna a ohxirorykō se pyra ynanase. “Popyra matose ya,” kary se pyra ase roropa. Ynara asene oya xine: “Opyno xine yna exiryke jūme orumekara xine ynanase yna kurohtao, orihpyra ro kuahtao xine, toorihse kuahtao xine, enara,” asene.

⁴ “Nary rokene,” kara ase zae oehtohkō poko. Ritonōpo omipona nymyry oehtohkō waro ase. Opyrypatorỹko ase imehnō netaryme. Jetuarimaryhtao ro poremāpyra ase, tākye kuhse jexiryke opoko xine.

⁵ Masetonia pona toeporehkase yna ahtao torētyke ynanexiase. Tuhke rokē yna ryhmananō nae nexiase. Imehnō tōsezusezuhse yna maro. Oserehnōko roropa ynanexiase.

⁶ Yrome Ritonōpo mā typoremāse exiketō akorehmaneme nymyry mana. Tākye yna riase ropa, Titu oepiryke yna a.

⁷ Titu oepiryke rokē pyra tākye toehse yna. Aomiry etaryke roropa yna a tākye toehse yna. Ynara nase ynororo: “Korītu pōkō jākyemase ropa,” nase yna a. “Oenery se roropa mā toto. Emynyhmāko mā toto zae pyra toehtopōpyrykō poko. Oewomarykō se roropa mā toto,” nase ynororo ya. Naeroro, morara kary etaryke ya tākye kuhse toehse ywy.

⁸ Ynymerohpyry eneryke oya xine memynyhmatose. Yrome emynyhmara ase moro poko. Moro pape ymeroase onenerykōme omynyhmapotohkōme oorypyrykō xihpyry poko. “Popyra exiase moro pape merotopōpyryke ya,” kara ase. Oemynyhmatopōpyrykō poko etaryke ya jemynyhmary se exiase repe.

⁹ Yrome seromaroro tākye ase, ynymerohpyry aroporyke ya onenerykōme. Oemynyhmatopōpyrykō se pyra exiase repe. Yrome oorypyrykō poko se pyra toehse matose oemynyhmaxīpo xine, ynymerohpyry enxīpo. Moro poko tākye toehse ywy. Ritonōpo omynyhmapoatose oorypyrykō rumekapotohme oya xine. Naeroro zae ro exiase moro pape merotopōpyry poko.

¹⁰ Kuemynyhmarykohtao Ritonōpo poe, kyyrypyrykō rumekary se exīko sytatose. Kytyorōmatorỹko Ritonōpo mana kukurohtao xine, kyyrypyrykō poko pyra kuehtohkōme. Kyyrypyrykō rumekary se kuahtao xine kukurākatorỹko Ritonōpo mana. Mame tukurākase kuahtao xine emynyhmara sytatose. Tākye exīko sytatose. Yrome Ritonōpo se pyra exiketō emynyhmaryhtao, tyrypyrykō se ro mǎ toto. Irumekary se pyra mǎ toto. Mokaro onukurākara Ritonōpo ekurehnōko mana. Jūme Ritonōpo maro pyra exīko mǎ toto toorihse tahtao xine.

¹¹ Oemynyhmatohkō zae kynexine Ritonōpo a. Axī toemynyhmase amarokomo oorypyrykō poko. Oorypyrykō rumekary se toehse matose. Oorypyrykō poko oehtopōpyrykō poko toehxirose matose. Ipoko ropa oexirykō zuno toehse mexiatose. Yronomyryme kure ehtoh poko se toehse matose. Tyrypyry poko aexihpyry zehno mexiatose. Mokyro wānopyry se mexiatose. Naeroro imehnō tutuarōtanohse zae oehtohkō poko.

¹² Moro pape ymeroase onenerykōme, tyrypyrykō poko aehtyā kurākapotohme, aosanumahpyry kurākapotohme roropa. Yrome

moro motye oweniketyrykō se pyra exiase Ritonōpo a yna pyno oehtohkō poko, opyno xine yna ehtoh poko, enara.

¹³ Naeroro tākye ase yronymyryme yna pyno oehtohkō waro yna exiryke.

Tākye Titu nexiase roropa amaro xine tahtao, kure tyrise exiryke oya xine. Mame tooehse ropa tahtao yna zuruase opoko xine tākye yna ehtohme. Aomiry etaryke yna a opoko xine tākye toehse yna ipunaka.

¹⁴ Ytopitopyra ro Titu ahtao oya xine, ynara ase eya: “Korītu pōkō kure orīko mā toto kure toto exiryke,” ase eya. Mame Titu toytose ahtao oya xine, jomihpyry ae ro mexiatose. Kure Titu myriatose rahkene. Ajohpe jyripyra mexiatose. Ajohpe jomiry oya xine exipitopyra mana. Zae rokē mana. Morararo jomihpyry Titu a opoko xine zae ro toehse. Naeroro ehxiropyra ase.

¹⁵ Opyno xineho Titu mana seromaroro. Wenikehpyra mā ynororo tōmipona oehtopōpyrykō poko. “Kure rokē yriase toto. Tomeseke sã rokē ypoko toh nexiase. Jakorehmary se rokē toh nexiase,” tykase.

¹⁶ Naeroro tākye ase opoko xine. Ÿme matose, Ritonōpo omipona. Azahkuru se pyra matose ro-ropa ipunaka.

8

Imehnō Jezu poetory tō akorehmary poko

¹ Jakorō tomo, Jezu poetory tō kure tyrise Ritonōpo a Masetonia pōkomo, toto pyno toexiryke. Moro poko oururukō se ynanase.

² Itamurume toetuarimase toh repe. Yrome tākye ro mā toto. Tymōkomoke pyra toehse toto. Yrome tākye kuhse toexirykōke imehnō Jezu potory akorehmary se mā toto. Morara exiryke tŷkyryrykō ekarōko mā toto tymōkomokākara a, tymōkomoke pyra tahtao xine ro.

³ Etatoko pahne, typenetatohkō epekahxīpo rokē tytinerūkō akoīpyry kara tokarose eya xine. Moro motye tokarose eya xine. Tokarosē pyra tahtao xine ro tokarose eya xine: “Ekarotoko kēty,” karyke pyra roropa yna a. Tamoreme xine tŷkyryrykō tokarose toto a.

⁴ “Ajohpāme sã ynanekarory tineru arotatoko juteu tomo a, Jutea pōkomo a, toto akorehmary se yna exiryke,” tykase toto.

⁵ “Otarāme pitiko rokē ekarōko mā toto,” tykase yna repe. Yrome itamurume tokarose eya xine. Osemazuhme tosēkōme Jezu Kyrixtu tonetupuhse eya xine, yronomyryme aomipona toehtohkōme. Mame Ritonōpo poe ro yna omipona se roropa toh nexiase.

⁶ Naeroro Titu maro ynanoturuase. Pake ynara tykase Titu oya xine: “Otinerūkō ikurākatoko aropotohme etuarimaketomo a,” tykase Titu oya xine. Naeroro ynara ase Titu a: “Korītu pona ytoko ropa. Korītu pōkomo a ynara kaxiko: ‘Kure otinerūkō ekarory seromaroro, etuarimaketomo a aropotohme, ōmihpyrykō ae ro,’ ” ase Titu a.

⁷ Imehnō motye kure ehtoh poko zuaro matose. Imehnō motye Jezu enetupuhnōko matose, imehnō zurūko matose Ritonōpo omiry poko. Zae ehtoh warohxo matose, imehnō akorehmary se roropa matose. Imehnō motye yna pyno matose.

Naeroro imehnõ motye otinerũkõ ekarory se ynanase oya xine etuarimaketomo a, tãkye oehtohkõme.

⁸ Jomipona orirykõ se pyra ase ise pyra awah-tao xine. Yrome imehnõ tytinerũkõ ekaroryke imehnomo a, ourutorỹko ynanase toto sã oehtohkõme. Otinerũkõ ekaroryhtao imehnomo a toto pyno nymyry matose Ritonõpo poe.

⁹ Kypyno xine Kuesẽkõ Jezu Kyrixtu ehtopõpyry waro matose. Emero nae kynexine kapu ao ro tahtao. Yrome kapu ae ayhtoryhtao tymõkomoke pyra sã toehse ynororo. Toetuarimase ynororo kukurãkatohkõme tymõkomoke exiketõ motye kuehtohkõme.

¹⁰ Ynara kary se ase otinerũkõ ekarory poko etuarimaketomo a. Moae ynara matose: “Yna tinerũ kurãkãko ynanase ekarotohme etuarimaketomo a,” matose. Naeroro ekurehpyra ehtoko otinerũkõ ekarory poko seromaroro. Apitoryme otinerũkõ ekarory se mexiatose etuarimaketõ akorehma-tohme.

¹¹ “Kytinerũkõ sekarotone etuarimaketomo a,” matose oseyã. Tãkye mexiatose otinerũkõ ekarory poko. Naeroro seromaroro ekurehpyra ehtoko. Tãkye ehtoko roropa otinerũkõ aropory poko. Oneraximara ehtoko. “Itamurumehxo tineru nae jahtao rokẽ apiakãko ase zokonaka pixo ekarotohme,” kara ehtoko. Seromaroro otinerũkõ tokarosẽme mana. Moro ekarotoko.

¹² Tãkye awahtao xine otinerũkõ ekarory poko, kure mana Ritonõpo a. Itamurume tineru ekaroryhtao kure mana. Pitiko rokẽ onekarohpyrykõ ahtao kure roropa mana Ritonõpo a. Arypyra awahtao xine onekaropopyra Ritonõpo mana.

¹³ Omōkomory enahkapory se pyra ase tuhke tymōkomoke imehnō ehtohme.

¹⁴ Seromaroro tymōkomoke matose pitiko rokē pyra. Mokaro tymōkomokākara etuarimāko mana. Naeroro ajohpāme sā otinerūkō apiakatoko omōkomorykō roropa zokonaka ekarotohme eya xine. Morarame oetuarimarykohtao mokaro roropa tymōkomorykō apiakāko mā toto, ākorehmatohkōme. Morara awahtao xine oxisā exīko matose tymōkomoke. Etuarimaketō pyra exīko mana.

¹⁵ Ynara tymerose Ritonōpo omiryne:

“Mokaro itamurume wyi panō apoihpōkō onymotyēkara toehse toto.

Pitiko rokē apoihpōkō nae ro kynexine,”
tykase.

Titu tō poko

¹⁶ Ritonōpo poe opyno xine Titu toehse yna samo. Ākorehmarykō se mana yronymyryne. Naeroro: “Kure mase Papa,” āko ynanase Ritonōpo a.

¹⁷ “Oytory se pyra hma Korītu pona, morotōkō akorehmase?” tykase yna ahtao Titu a: “Ÿ, ytōko ase,” tykase ynororo. Ākorehmarykō se toexiryke tamoreme toytory se toehse ynororo.

¹⁸ Seromaroro ytōko oya xine mana. Imaro imepỹ Jezu poetory aropōko ynanase. Mokyro se tarōkō Jezu poetory tō emero, imehnō amorepary waro kuhse exiryke Ritonōpo omiry poko Jezu Kyrixtu poko.

¹⁹ Tymenekase ynororo Jezu poetory tomo a yna maro aytotohme Jerusarē pona tineru arose.

Moro tineru arōko ynanase etuarimaketomo a ekarotohme, toto pyno kuehtohkō waro emero ehtohme. Morarame: “Emero motye mase. Yna esēme mase, imehxo,” āko toto Ritonōpo a.

²⁰ Tuhke tineru arōko ynanase. Tomeseke ro-ropa ynanase ynara kamexipory se pyra yna exiryke: “Moro tineru aroryhtao Pauru tomo a, zokonaka tanỹse eya xine tytinerūkōme,” kamexipory se pyra yna exiryke. Naeroro yna maro imehnō arōko ynanase yna onykerekeremara imehnō ehtohme.

²¹ Zae rokē ynanase Kuesēkō neneryme. Morararo zae se rokē ynanase imehnō neneryme roropa emero porehme.

²² Morara exiryke mokyro kuakorōkō aropōko ynanase Titu tō maro aytotohme oya xine. Tuhke tukuhse ynororo yna a zae aehtoh waro yna ehtohme. Zuaro ynanase. Ŷme mana. Imehnō akorehmary se roropa mana yronymyryme. Imehnō akorehmatohme otinerūkō ekarory se oexirykō enetupuhnōko roropa mana. Naeroro ākorehmarykō se ynororo.

²³ Ymyakāme Titu aropōko ase oya xine. Jytotozome mana. Jakorehmaneme roropa mana. Ymaro erohnōko mana ākorehmarykō poko. Imehnō kuakorōkō imaro ytōko oya xine mana. Jezu poetory tō oximōmākō omi poe ytōko toh mana. Kure Kyrixtu rinanōme mǎ toto.

²⁴ Toto pyno ehtoko oya xine toytose toto ahtao. Morara awahtao xine Jezu poetory tō emero toto pyno oehtohkō waro exīko mana. “Korītu pōkō kure rokē toh nexiase. Yna pyno toh nexiase.

Pauru tō omihpyry ae ro kure rokē toh nexiase yna a,” āko toh mana opoko xine.

9

Jutea pōkō akorehmary poko

¹“Otinerūkō ekarotoko Jutea pona aropotohme Ritonōpo poetory tō etuarimaketō tinerūme,” kazomory étary se pyra matose otarame, zuaro oexirykōke.

²Moino ro mokaro akorehmary se oexirykōke, kypyrypatose Masetonia pōkō netaryme: “Kure mokaro Korītu pōkō mana. Mo jeimamyry ae ro Jutea pōkō akorehmary se toehse toto,” ase eya xine. Mame ŷme oehtohkō waro tahtao xine tuhkākō tākye toehse. Tytinerūkō ekarory se toehse roropa toh nexiase asā xine.

³Seromaroro Titu tō aropōko ase oya xine ākorehmatohkōme otinerūkō kurākary poko. “Korītu pōkō tytinerūkō kurākāko mana aropotohme yna a, etuarimaketomo a,” tykase ywy Titu tomo a. Otinerūkō onekaropyra awahtao xine toiparo rokē ytory toto. Azahkuru yna omihpyry exiry roropa opoko xine.

⁴Imeīpo Masetonia pōkō ymaro aytoryhtao oya xine ehxirōko ynanase opoko xine otinerūkō onukurākara tokurehse awahtao xine. Ehxirōko roropa matose ŷme oenetuputyrykōke yna a.

⁵Naeroro Titu tō aropōko ase oya xine osemazuhme ākorehmatohkōme otinerūkō kurākary poko. Ōmihpyrykō ae ro ikurākatoko. Morarame toeporehkase jahtao, pake tōtyhkase matose otinerūkō kurākary poko. Morara ahtao ynara enetupuhnōko imehnō mana: “Tamoreme

xine Korītu pōkomo a tytinerūkō tokarose, ekarory se toexirykōke, imehnō omi poe pyra,” āko enetupuhnōko mā toto.

⁶ Tupito po tuhke pyra otyro puhturu arykaryhtao kyaa xine pitiko rokē epery apoīko sytatose. Yrome tuhkehxo arykaryhtao kyaa xine itamurumehxo epery apoīko ropa sytatose. Moro poko osetupuhoko. Imehnō akorehmatoko pitiko rokē pyra.

⁷ Āmoreme xine otinerūkō ekarory se awahatao xine ekarotoko. Yrome omomyke awahatao xine otinerūkō onekaropyra ehtoko. “Ytinerū ekarory se nymyry pyra ase,” karyhtao oya xine onekaropyra ehtoko. Tākye rokē otinerūkō ekaroryhtao oya xine, Ritonōpo zamaro matose.

⁸ Itamurumehxo ekarōko ropa Ritonōpo oya xine mana. Openetatohkō motye ekarōko oya xine mana, tokarosē nae oehtohkōme ekarotohme imehnomo a, kure toto ritohme.

⁹ Ynara tymerose Ritonōpo omiryne:
 “Pitiko rokē pyra ekarōko Ritonōpo mana
 tymōkomokākara a toto pyno toexiryke.
 Zae rokē roropa ynororo jūme,”
 me tymerose pake Ritonōpo omiryne.

¹⁰ Otyro puhturu ekarōko Ritonōpo kyaa xine mana arykatohme. Mame tarykase ahtao otyro ahtanohpōko mana eperytatohme kynapyrykōme. Morararo itamurumehxo ekarōko Ritonōpo oya xine mana. Omōkomorykō emānōko mana imehnō pyno awahatao xine, pitiko rokē pyra omōkomorykō ekaroryhtao oya xine etuarimaketomo a.

¹¹ Morarame tymōkomoke oritoryko mana tokarosē nae oehtohkōme pitiko rokē pyra.

Tytineruke exiketõ sã tineru ekarõko matose etuarimaketomo a. Morara exiryke ynara ãko tuhkãkõ mã Ritonõpo a: “Papa, kure mase,” ãko. “Opoe Korĩtu põkomo a tytinerũkõ tokarose Pauru tomo a, enehtohme yna a,” ãko mã mokaro etuarimaketomo, Jutea põkomo.

¹² Otinerũkõ ekaroryhtao oya xine etuarimaketomo a kure matose Ritonõpo poetory akorehmaryke oya xine. Moromeĩpo opokoino xine ynara ãko mã toto: “Papa Kapuaono, imehxo mase. Emero motye kure mase,” ãko mã toto Ritonõpo a.

¹³ Mame omomỹke pyra oexirykõ eneryke tyya xine tuaro exĩko mã toto zae oexirykõ poko, Kyrixtu omipona oexirykõ poko. “Papa Kapuaono, kure kuhse mase, Korĩtu põkomo a yna akorehmaryke, imehnõ akorehmaryke roropa, enara,” ãko mã toto Ritonõpo a.

¹⁴ Morarame oturũko mã toto opoko xine Ritonõpo a, opyno xine toexirykõke. “Papa Kapuaono, Korĩtu põkõ pyno exiko. Kure mã toto yna a. Omomỹke pyra toh nexiase yna a, yna pyno toexirykõke. Morara mã toto, toto pyno oexiryke osemazuhme,” ãko mã toto Ritonõpo a.

¹⁵ “Kure mase,” sykatone Ritonõpo a. Imehnõ motye kypyno xine mana. Tineru ikuhpỹme ahtao, moro motye Ritonõpo nekarohpyry kure kyya xine mana.

10

Pauru oturutopõpyry zae toehtoh poko imehnõ amorepary poko

¹ Ywy ase Pauru. Oururukō se ase, ykerekere mananomo. Ynara jekarōko matose: “Pauru pore mānōko sā mana kymaro xine ahtao. Yrome orēpyra oturūko mana ameke ahtao pape poko rokene,” āko matose. Kypyno xine Kyrixtu exiryke, penekehpyra aexiryke roropa kypoko xine,

² ykerekere mara ehtoko, tohne pyra jehtohme jytoryhtao oya xine. Ynara zuaro ase, yna kerekere mananō zurūko ase orēpyra samo. “Pauru mā Ritonōpo omiry ekarōko toepyrpatohme rokene,” kahpōkō zurūko ase. Imehnō sero pōkō sā yna ekarōko mā toto.

³ Sero nono poro ynanase Ritonōpo onenetupuhpynō maro repe. Yrome mokaro osenetupuhtoh ke pyra yna zehnotokō pore mākapōko ynanase.

⁴ Sero pōkō jamitunuru ke pyra kyzehnotokō pore mākapōko ynanase, Ritonōpo jamitunuru ke rokē toto pore mākapōko ynanase. Ritonōpo jamitunuru ke joroko tamuru omipona se exiketō jamitunuru enahkapōko ynanase. Oseosezuhketō omiry zae pyra ahtao toto pore mākapōko ynanase roropa.

⁵ Kyrixtu omipona pyra toehse kuahtao xine, aomipona rokē kuosenetupuhtohkō syritone ropa. Mame Ritonōpo enetupuhkehpotoh roropa senahkapotone Ritonōpo jamitunuru ke. Kyrixtu omipona rokē kuehtohkōme ipunaka.

⁶ Morarame aomipona toehse nymyry awahtao xine azahkuru exiketō tuarōtanohnōko sytatose. (Zae se pyra ynaroro ahtao toto aropōko sytatose kymaroino xine.)

⁷ Oty katoh imehnō sā rokē jekarōko matou? Ri-

tonõpo nymenekahpyryme pyra jekarõko matose jarao jeneryke rokẽ oya xine. Yrome amaro xine toiro Kyrixtu poetoryme toexiry waro exikety nae ahtao, mokyro Kyrixtu poetoryme jehtoh enetupuhnõko mana Kyrixtu poetoryme toehtoh saaro. “Kymotye xine kure Pauru osekarõko mana,” ãko matose otarame:

⁸ “Tymenekase ywy Kuesẽkomo a ãmorepatohkõme,” karyke ya oya xine. Yrome ehxiropyra ase morara karyhtao ya, tymenekase jexiryke Kyrixtu a. Orẽpyrahxo Jezu enetupuhpotohme oya xine jaropoase Ritonõpo oya xine oporemãkapotohkõme pyra.

⁹ “Ritonõpo nymenekahpyryme osekarõko Pauru, tuno kuehtohkõme repe. Morara exiryke pape tymerose eya kynenerykõme,” kara ehtoko.

¹⁰ Ynara ãko matose otarame: “Orẽpyrahxo Pauru kuurutorỹko mana pape ae rokene. Yrome taro kymaro xine tahtao opore pyra mana, jamihme pyra exikety samo. Oty kara aomiry mana,” ãko matose otarame.

¹¹ Etatoko pahne, tooehse jahtao oya xine orẽpyra ourutorỹko ase ynymerohpyry samo.

¹² Ynara ãko toitoine matose: “Imehxo ynanase,” ãko. Morara kananõ sã se pyra ase. Oseyä rokẽ imehxo mã toto, tõsenetupuhtohkõ poe rokene. “Zae ynanase,” ãko toh mã repe, zae pyra tahtao xine ro. “Imehxo ynanase, imehnõ motye,” kara ynanase.

¹³ Ritonõpo yna onenyohpyra ahtao: “Ritonõpo poe ynanase imehnõ amorepãko,” kara ynanexiry. Yrome tonyohse yna exiryke Ritonõpo a, aomipona ytoytõko ynanase. Oya xine yna

enyokyase Ritonõpo, amaro xine yna erohtohme, tõmiry poko ãmorepatohkõme. Morara exiryke Ritonõpo nymenekatyãme osekarõko ynanase onetarykõme.

¹⁴ Oya xine toytose yna ahtao Ritonõpo ny-rohmanohpotopõpyry onymotyẽkara ynanexiase. Aomipona ynanexiase, tonyohse yna exiryke eya oya xine, ãmorepase xine, Ritonõpo omiry poko Jezu Kyrixtu poko.

¹⁵ Yna omipona orirykõ se pyra ynanexiase. Ritonõpo omipona se ynanexiase. Imehnomo a roropa tamorepase matose Kyrixtu omiry poko. Naeroro: “Yna a rokẽ Korĩtu põkõ tamorepase,” kara ynanase. Oty se ynanae opoko xine? Arypyra. Itamurumehxo Ritonõpo omiry enetuputyry se ynanase oya xine. Morara ahtao itamurumehxo Kyrixtu omiry ekarõko imehnomo a sytatose, apatarykõ punero, Ritonõpo nyrohmanohpotopõpyry ae ro.

¹⁶ Morarame tõtyhkase yna ahtao Ritonõpo omiry ekarory poko apatarykõ po, mya ytõko ynanase imepỹ pona Ritonõpo omiry ekarose. Pata tõ nae ro, Ritonõpo omiry onetapitopynõ esary. Morotona yna ytory se ynanase morotõkõ amorepase Ritonõpo omiry poko. Morarame: “Imepỹ namorepatyã kahpyry amorepãko ropa ynanase,” kara ynanase exĩko.

¹⁷ Ynara tymerose Ritonõpo omiry: “ ‘Emese kure ase,’ kara ehtoko. ‘Kuesẽkõ emese kure mana,’ kahtoko,” ãko.

¹⁸ “Kure ase,” karyhtao kyya xine, oty kara. Yrome, “Kure mase,” karyhtao Ritonõpo a kyya xine, kure mã rahkene.

11

Ajohpe imehnõ amorepatõkõ pokõ

¹ Rowohpe exiketõ sã sytatose, “Kure ase,” karyhtao kyya xine. Naeroro penekhepyra ehtoko jotururu etary pokõ rowohpe exikety omiry sã jomiry ahtao rõ. Kure jehtoh ekarory se pyra ase repe. Yrome jurumekara oehtohkõme ekarõko ase, imehnõ ehtoh pokõ penetara oehtohkõme.

² Torëtyke ase opoko xine, torëtyke Ritonõpo ehtoh samo opoko xine. Omykõme sã jexiryke torëtyke ase. Jëxiryne sã, orutua maro expi-topỹ sã matose ya. Oewomatorỹko sã ase ro-ropa toirõ pytyme sã oehtohkõme. Toiro rokẽ pyno exikety tynio nymyry pyno exiketyne mana. Morararo Kyrixtu pyno yronomyryne oehtohkõ se ase, imehnõ pokõ pyra oehtohkõme ipunaka. Imeĩpo oekarorykõ se ase Kyrixtu a kurãkõme, tyrypyhpyke pyra exiketõme.

³ Torëtyke ase opoko xine. Oenekunopyrykõ se imehnõ exiryke, Kyrixtu rumekatohme ropa oya xine ipyno hkopyra oehtohkõme. Morararo pake Ewa tonekunohse joroko tamuru a omi kurã ke samo.

⁴ Torëtyke ase opoko xine oenekunohnanõkõ omiry etaryke oya xine. Tyoro Jezu pokõ ourutorỹko toh mã repe ynanekarohpyry kara. Oty katoh tãkye ro matou mokaro omiry etaryhtao oya xine? Ritonõpo Zuzenu kara imepỹ zuzenu pokõ ourutorỹko onekunohtõkõ mana. Tãkye matose mokaro etãko. Oty katohme? Ritonõpo omiry kurã myakamãko roropa mã toto tyorõ ke. “Ritonõpo omiry sero,” ãko toh mã repe. Ajohpe rokẽ toto. Oty katoh toto omiry xihpyry zae ekarõko matou?

⁵ Imehnõ motye osekarõko mã toto, tuisamehxo. Ritonõpo nenyohtyãme kurã osekarõko roropa mã toto. Yrome ymotye pyra mokaro mana.

⁶ Otarãme emese kure hkopyra ase jotururu poko repe. Yrome Ritonõpo omiry warohxo ywy. Ritonõpo waro yna ehtoh waro matose tonese yna exiryke oya xine kokoro rokene emero rokẽ poko yna ahtao.

⁷ ãmoreparykohtao ya Ritonõpo omiry poko epeh-pyry anapoipyra exiase ãmorepatamitukõme. Ime hkopyra exiase amaro xine imehxo oehtohkõme. Toerohse ywy jemary ke tineru apoitohme ya. Otuisarykõme pyra exiase. Morara jehtopõpyry zae pyra oya xine nae? Zae ro exiase ãmoreparykõ poko topehke pyra?

⁸ ãmoreparykohtao ya Ritonõpo omiry poko, imehnõ Jezu poetory tytinerükõ enehpoase ya. Mokaro tinerũ apoiasse rokene, topehke pyra ãmorepatohkõme.

⁹ Moino ro amaro xine jahtao: “Anapyrykõ ekaroko ya ajohpãme samo,” kara exiase oya xine. Jezu poetory tõ Masetonia poe tooehse ahtao ise jehtopõpyry tonehse ya emero porehme. Morara exiryke: “Okyryrykõ se ase,” kapitopyra exiase oya xine. Morararo ase exĩko taroino. Jũme okyryrykõ anapoipyra ase.

¹⁰ Kure ya mana. Topehke pyra imehnõ amorepary ya Ritonõpo omiry poko Akaia patary tõ po emero. Zae rokẽ ase. Ajohpe pyra ase Kyrixtu ukurohtao exiryke.

¹¹ “Yna mõkomory apoiry se pyra Pauru nexiase yna pyno pyra exiryke,” kara ehtoko. Opyno xine

ase ipunaka. Morara jehtoh waro Ritonõpo mana.

¹² Jūme ynanase topehke pyra Ritonõpo omiry poko imehnõ amorepāko. Naeroro: “Pauru tō sã ynanase,” kasaromepyra mokaro mana, epehpyry apoiryke eya xine toerohtamitukõme.

¹³ Ritonõpo nymenekatyã nymyry kara mokaro. Onekunohto rokẽ mã toto. Ajohpe rokẽ Ritonõpo nymenekatyãme osekarõko mã toto. “Kyrixtu poe amorepatorỹko ynanase,” ãko toh mã repe. İpoenohnõko rokẽ mã toto.

¹⁴ “Otãto mokaro ajohpãkõ omiry etãko Korĩtu põkõ nae?” kara ase. Tuarõ ase. Joroko tamuru toetyorõmary waro mana Ritonõpo nenyokyhpyry sã toehtohme. Saereme exiketyme tanyhtary waro roropa mana kuenekunohtohkõme.

¹⁵ Tosẽkõ saaro joroko tamuru poetory tanyhtary waro roropa mã toto, kurãkõ sã toehtohkõme, kuenekunohtohkõme. Imeĩpo, sero nono enahkatoh po tynyrihpyrykõ epehpyry kahpyry apoĩko mã toto. Kuenekunohtamitukõme toto wãnohnõko Ritonõpo mana. Zae rokẽ toto epehmãko mana.

Pauru etuarimatopõpyry poko

¹⁶ “Ajoajohpe sã Pauru mana,” kara ehtoko, ãko ropa ase oya xine. Rowohpe jekaroryhtao oya xine jomiry etatoko ro (rowohpã omiry sã jomiry ahtao ro). Mokaro saaro epyrypaxi kure jehtoh poko.

¹⁷ Yrome Kuesẽkõ poe pyra jepyrypany mana kure jehtoh poko. Jamoreme rokẽ epyrypãko ase. “Kure rokẽ sãtãse,” karyhtao ya rowohpã sã ase oturũko.

18 Imehnõ mã tuhke kure toehtoikõ poko epyrypãko mã toto. Naeroro, kure jehtoh poko epyrypaxi roropa oya xine.

19 Zuarohxo osekarõko matose repe. Yrome ajoajohpãkõ omiry poko atãkyemãko matose. Zae aomirykõ ekarõko roropa matose repe.

20 Imehnõ etãko matose oryhpopãkarykohtao eya xine tõmipona orirykohtao, oenekunopyrykohtao roropa okyryrykõ apoitohme tyya xine, ãpururukohtao, putupyra rokẽ oekarorykohtao, oryhmarykohtao, enara. Morara ahtao mokaro pyno matose.

21 “Sekere ãko rokẽ Pauru. Oty kara,” ãko matose otuisarykõme osekaropyra jexiryke. Ajohpe pyra. Ihxipỹke ynanexiry mokaro sã toehse yna ahtao.

Yrome toepyryparykõ poko ihximyra imehnõ ahtao kure toehtoikõ poko, ywy roropa jepyrypary poko ihximyra ase. Rowohpã sã se pyra ase, kure jehtoh ekarory se pyra ase repe. Yrome ekarõko ro ase.

22 “Juteume nymyry ynanase,” ãko mã toto, epyrypãko. Morararo juteume ase roropa. “Izyraeu pakõme ynanase,” ãko mã toto. Morararo ase. “Aparão pakõme ynanase,” ãko roropa mã toto. Morararo ase.

23 “Kyrixtu poetoryme erohnõko ynanase,” ãko mã toto epyrypãko. Mokaro motye kuhse ywy, Kyrixtu poetoryme erohnõko ase. Rowohpã sã oturũko ase kure jehtoh poko. Yrome oty kara. Mokaro motye Ritonõpo poe erohnõko ase. Mokaro motye tomõse ywy ãpuruhpyry taka. Mokaro motye typitypipohse ywy. Mokaro motye orikyĩse exiase.

24 (Toipe juteu tomo pohnõ pipohnõko toto 39me.) Moro saaro juteu tuisary tomo a typityp-
ipohse exiase 39me. Typipohzomose ywy 5me.

25 Roma põkõ soutatu tomo a typitypipohse ywy
oseruao. Totapase ywy topu ke imoihmãkomo a.
Tyneryse ywy oseruao, wapu ae jytoryhtao. Tuna
konõto kua toiro ãmepyry aropoase, saereme
koko, enara.

26 Jytojytoryhtao pata tõ poro neryise exiase
tuhke tuna kumaryke te, tyryhmase exiase
zehnotokomo a ytinerũ apoitohme. Wekyry
tõ jetapary se toh nexiase juteu tõ tuisary,
juteutõkara roropa jetapary se toh nexiase.
Pata konõto po toetuarimase exiase, ahno esao
pyra roropa. Tuna konõto kua toetuarimase
exiase, jepeme nymyry pyra onekunohtõkomo
utuarimanohpoase.

27 Itamurume erokuase, totaehse exiase; tuhke
nyhpyra tõmehse exiase; tomitapãse exiase, tuna
se toehse roropa exiase; tuhke rokẽ tohke pyra
tykohmãse exiase, tytapyike pyra, tupoke pyra
roropa.

28 Jarao rokẽ pyra etuarimãko ase, torẽtyke ase
Jezu poetory tõ poko emero pata tõ po. “Otarãme
Jezu pyno ro mã toto. Otarãme aomiry se ro mã
toto. Otarãme Ritonõpo Zuzenu omipona mã toto,”
ãko ase osenetupuhnõko.

29 Imepỹ Jezu poetory iirypyry a tonekunohse
ahtao emynyhãko ase roropa ipyno jexiryke.
Tyyrypyry poko toehse imepỹ ahtao sam ãko ase
ipoko.

30 Tuhkãkõ jamihme pyra jehtoh enẽko mana.
Naeroro jepyrypyry se jahtao, jamihme jehtoh

poko epyrypara ase. Jamihme pyra jehtoh poko rokē epyrypāko ase.

³¹ Ritonōpo zae jehtoh waro mana. “Papa Kapuaono, imehnō motye kure mase,” kakehpyra sehtone Ritonōpo a, Kuesēkō Jezu zумы a.

³² Pake jamihme pyra jehtoh enepone Ritonōpo ya. Tamaxiku po jahtao pata esē japoiry se toehse. Soutatu tō tyrise eya pata omōtoḥ pona, jeraximatoḥme japoitoḥme. Mokyro pata esē esety Areta.

³³ Yrome jepe tomo a towomase ywy. Pata apuru eutary ae jenyhtopone toto ruto ao. Morarame epane imepỹ pona. Moro ke jamihme pyra jehtoh enepone Ritonōpo ya.

12

Pauru osenehtopōpyry poko

¹ Toiparo rokē epyrypāko ase oya xine kure jehtoh poko. Yrome āko ro ase. Mokaro ajoajohpākō epyrypāko mā toto tōsenehtopōpyrykō poko. Yrome Kuesēkō osenepotopōpyry ekarōko ase oya xine, josenehtopōpyry roropa.

² Pake pohto Ritonōpo maro jotururuhtao tanỹse ywy eya kapu aka, tosaka. 14me jeimamyry taropose moino, janỹtopōpyry poe. Otarāme juzenu rokē arone kapu moino akoxi. Juzenu enene imepỹ samo. Otarāme josenety ae rokē ytone kapu aka. Zuario pyra ase. Ritonōpo rokē zuaro.

³ Etatoko pahne, jarotopōpyry Ritonōpo a waro rokē ase, typatary kurā pona, kapu aka. Otarāme juzenu rokē arone. Otarāme ytone josenety rokene. Zuario pyra ase. Ritonōpo rokē zuaro mana.

4 Omi kurā etase moero jahtao. Morara katopõpyry ekarory waro pyra ase ipunaka, sero põkõ omiry sā pyra exiryke. Morara katopõpyry kamexipopyra roropa kynexine.

5 Naeroro morara jehtopõpyry poko epyrypāko ase. Orẽpyra jehtopõpyry poko epyrypara ase. Jamihme pyra jehtoh enẽko imehnõ mana. Moro poko rokẽ epyrypāko ase.

6 Jepyryparyhtao emese kure jehtopõpyry poko: “Rowohpā sā mase,” kasaromepyra imehnõ mana zae ro jexiryke, ajohpe pyra õtururukõke ypoko. Yrome morohne poko jepyrypary se pyra ase onetarykõme. Kure jehtopõpyry tonese oya xine. Jomiry roropa totase oya xine. Morohne poko tutuarõtase matose ypoko. Naeroro morohne motyẽkary se pyra ase onetarykõme. “To! Kure rukukuh Pauru nae,” kamexipory se pyra jexiryke oya xine.

7 Kurākõ kuhse Ritonõpo a tonepose ya josenety. Morara exiryke imehnõ motye kure josekaroryino, kure pyra jyripoase roropa. Ritonõpo poe ro kure pyra jyripoase joroko tamuru.

8 Moro poko oturuasene Kuesẽkõ maro. “Kukurākako ropa, ajohpāme samo,” ase eya. Oseruao morara oturuase Ritonõpo a.

9 Yrome ynara nase jezukuase: “Okurākara ase. Yrome opyno ro ase. Amaro exikehpyra ase roropa. Kure jehtoh ekarõko ase oya, yjamtunuru roropa. Tyoro se pyra exiõko mase. Jamihme pyra awahtao jamihme pyra oehtoh motye yjamtunuru ekarõko ase oya,” nase ya. Naeroro jamihme pyra jahtao ro tãkye ase. Epyrypāko ase jamihme pyra jehtoh poko, Kyrixtu a jewomary

enery se jexiryke tyjमितunuru ke.

¹⁰ Tākye ase kokoro rokene, jamihme pyra jahtao ro. Tykerekereemase jahtao tākye ro ase. Jettuarimaryhtao tākye ro ase, taosanumase jahtao tākye ro ase. Morohne emero toehse ahtao Kyrixtu poetoryme jexiryke otara kara, tākye ro ase. Ynara exiryke, jamihme pyra jahtao, jamihme kuhse ase ymaro Kyrixtu exiryke.

Torētyke Pauru ehtopōpyry poko Korītu pōkō poko

¹¹ Rowohpā omiry sā epyrypāko ase kure jehtoh poko. Yrome opokoino xine morara āko ase, kure jekaropyra oexirykōke. Kure jehtoh ekarory waro matose imehnomo a repe. Yrome zae pyra jekarōko roropa matose. Otarāme tuisame pyra ase. Yrome mokaro Ritonōpo poe amorepatōkō kuhnanō ymotye pyra roropa mā toto. Oty rīko toh nae ymotye toehtočkōme? Arypyra ipunaka.

¹² Amaro xine jahtao Ritonōpo jamitunuru enepoasene oya xine. Ijamitunuru ke kurākōkara tukurākase ropa ya onenerykōme. Tōsenuruhkase amarokomo Ritonōpo jamitunuru eneryke oya xine. Penekehpyra exiase morohne enepory poko oya xine. Morohne eneryke oya xine Ritonōpo nenyokyhpyryme kuenetuputyatose. Ritonōpo nenyohyā rokē ijamitunuru enepōko mā toto.

¹³ Imehnō patary po jahtao moro pōkomo a tykyrysā tokarose ya, nae jehtohme. Yrome amaro xine jahtao: “Ōkyryrykō se ase,” kara exiase. Naeroro oty katohme ynara āko matou? “Pauru otarame kyse xine hkopyra mana, imehnō sehxo mana,” āko matose, oty katohme? Morara

kara ehtoko. Otarāme kurehxo oya xine exiry: “Otinerūkō ekarotoko ya,” karyhtao ya oya xine.

14 Oya xine ytoase asakoro oenese xine. Sero-maroro jytory se ropa ase oya xine. Yrome jyto-tamitu onepehmapopyra ase oya xine. Otinerūkō se pyra ase. Opyno xine rokē ase Ritonōpo pyno roropa oehtohkōme. Ypoenōme sã matose. Toipe kypoenōkō mã tumykō onuãtanohpyra mã toto. Yrome jūkō typoenōkō wãtanohnōko.

15 Tãkye rokē ase ŷkyryry ekarory poko oya xine, ytinerũ enahkary poko roropa ākorehmatohkōme. Jorikyry zuno pyra roropa ase opynanohtohkōme, itamurume ākorehmarykō se jexiryke. Opyno xine ase ipunaka. Morara jahtao ro ypyno hkopyra matose.

16 Otarāme ypoko ynara āko matose emero exisasaka: “Ajohpe pyra tŷkyryry onepehmapopyra Pauru nexiase,” āko matose. Yrome toiro otarame ynara āko: “Kuenekunopyrykōke kytinerūkō tapoise eya ytinerũme,” āko otarame mana.

17 Oenekunohpitopyra xine exiase. Yneny-ohtyã aroporyhtao oya xine, oenekunopyatose? Arypyra.

18 Apitoryme Titu aropoase oya xine, imepŷ Jezu poetory maro. Oty tomatonanohtose eya xine omōkomorykomo? Arypyra. Oxisã ynanase Titu maro. Zae se rokē ynanase. Imehnō enekunopyry se pyra ynanase.

19 Otarāme ynara āko matose: “Pauru tō ose-womāko rokē mã toto tyhxirorykōino,” āko matose otarame repe. Osewomara ynanase. Kyrixtu

poe ourutorỹko ynanase Ritonõpo ĕpataka kuehtohkõme samo. Wekyry tomo, opyno xine ynanase. Emero poko yna ahtao ākorehmarykõ se rokẽ ynanase.

²⁰ Toeporehkase jahtao oya xine otarame tytyorõtase matose ya. Otarãme yzamaro oehtopõpyrykõ sã pyra oenetyrỹko ase. Morararo otarame azamaro xine jehtopõpyry sã pyra jenẽko roropa matose. Otarãme õseõsezukurukõ enẽko ase, otumoxike oehthokõ roropa, oxiehno oehthokõ roropa. Otarãme osepyno rokẽ oenetyrỹko ase. Otarãme oxikerekeremãko matose, epoihtõko roropa matose osetetaka. Otarãme imehnõ motye se rokẽ oehthokõ enẽko ase. Otarãme ajoajohpe oehthokõ enẽko roropa ase. Morara awahtao xine tãkye pyra exĩko ase opoko xine emynyhmãko ase. Ourutorỹko ase. Mame emynyhmãko matose roropa.

²¹ Oorypyrykõ poko mexiatose toiro rokẽ pyra. Imehnõ pyxiã poko exiketõ nae amaro xine, imehnõ nio poko roropa. Ihximyra matose oorypyrykõ poko. Oorypyrykõ onurumekara ro matose. Emynymara roropa matose oorypyrykõ xihpyry poko. Naeroro emynyhmãko opoko xine ase yronymyryme Ritonõpo neneryme. Oya xine jytoryhtao xitãko ase otarame tyrypyrykõ poko exiketõ poko. Otarãme amaro xine jahtao yporemãkapõko Ritonõpo mana onenerykõme. Moro poko torẽtyke ase.

13

Tuaro ehtoko, katopõpyry poko Pauru a

¹ Oya xine ytoase oenese xine asakoro. Sero-maroro ytōko ropa ase oya xine. Jytory eraximatoko. Ynara tymerose Ritonōpo omiryne: “Imepỹ hxiroryhtao toiro rokē ihxirone ahtao aomiry onetara ehtoko. Yrome asakoro enenanō ahtao, oseruao ahtao roropa, atae aomirykō ahtao aomirykō etatoko,” āko.

² Oururukō se ase iiryppyryme aexityamo, imehnō roropa emero. Sero poko kuuruatose toytose ropa jahtao oenese xine. Ourutorỹko ropa ase seromaroro amaro xine pyra jahtao, zomory iiryppymākō wānohpōko ase, toytose jahtao oya xine. Morara jahtao onoky oewomatorỹko nae?

³ Kyrixtu jamitunuru enery se matose ymaro, Kyrixtu ehtoh waro oehtohkōme. Otara kara. Toeporehkase morotona jahtao jenēko matose. Orēpyra jehtoh eneryke oya xine, Kyrixtu poe jehtoh waro exīko matose. Poremāpyra roropa Kyrixtu mana. Orēpyra mana ipunaka. Kokoro rokē tyjमितunuru enepōko oya xine mana.

⁴ Jamihme pyra sā kynexine repe toxixihma-
pose ahtao wewe pokona aorihtohme. Yrome Ritonōpo jamitunuru ke tōsemāse ropa ynororo jūme orihzomopyra ehtohme. Morararo yna Kyrixtu saaro jamihme pyra sā ynanexiase amaro xine repe. Yrome taroino ijमितunuru enepōko ynanase oya xine ākorehmatohkōme.

⁵ Osenetupuhtoko onyrirykō poko zae oehtohkō waro oehtohkōme. Kyrixtu omipona nymyry hmatou? Oseya rokē ynara kahtoko: “Jezu enetupuhnōko nymyry hano?” kahtoko okurohtao xine. Kyrixtu poetoryme nymyry awahtao xine, okurohtao xine Jezu Kyrixtu mana. Okurohtao

xine Kyrixtu pyra ahtao ipoetory poenohnōko rokē matose. Morara awahtao xine toiparo rokē ipoetoryme osekarōko matose.

⁶ Toiparo rokē pyra Jezu tonetupuhse yna a. Toiparo rokē pyra Ritonōpo nymenekatyāme osekarōko ynanase imehnō amorepananōme. Moro waro oexirykō se ynanase.

⁷ Opoko xine oturūko ynanase Ritonōpo a ynara āko ynanase: “Papa Kapuaono, Korītu pōkō akorehmako kokoro rokene tyyrypyrykō poko pyra toto ehtohme,” āko ynanase Ritonōpo a. Morara āko ynanase Ritonōpo a ynara kamexipotohme pyra: “Emese kure Pauru tō nexiase Korītu pōkō amorepary poko,” kamexipotohme pyra. Zae rokē oexirykō se yna exiryke morara āko ynanase: “Toiparo rokē Korītu pōkō tamorepase Pauru tomo a,” karyhtao ro imehnomo a.

⁸ Ritonōpo omiry kurā enahkapory se yna ahtao jamihme pyra ynanexiry. Yrome tōmipona yna ehtohme tyjमितunuru tokarose Ritonōpo a yna a.

⁹ Opoetorykōme sā yna ahtao, tākye ro ynanase, orēpyra awahtao xine oorypyrykō rumekary poko, Jezu Kyrixtu enetuputyry poko, enara. Tākye ynanase opoko xine, azahkuru yna ekaroryhtao ro imehnomo a. Naeroro: “Papa Kapuaono, ajमितunuru ekaroko Korītu pōkomo a tyyrypyrykō se pyra exiketōme toto ehtohme,” āko ynanase Ritonōpo a opoko xine.

¹⁰ Ytopyra ro jahtao oya xine sero pape merōko ase onenerykōme. Ourutorŷko ase pape poko axī oorypyrykō rumekatohme oya xine, ourupyra xine jehtohme toeporehkase jahtao. Tyjमितunuru ekarone Kuesēkō ya. Yrome orēpyra

oururukõ se pyra ase. Tyjमितunuru ekarone ya ākorehmatohkõme, yronymyrymehxo Tuzenu omipona oehtohkõme.

¹¹ Enara rokē ynymerohpyry moro, jakorõ tomo. Kokoro rokē atamorepatoko zae rokē oehtohkõme Ritonõpo omipona, oorypyrykõ xihpyry poko pyra oehtohkõme. Jomihpyry etatoko kure. Oseosezuhpyra ehtoko. Atae ehtoko õsenetupuhtohkõ poko. Imehnõ pyno ehtoko. Osepyno roropa ehtoko. Kuamorepatorỹko Ritonõpo mana imehnõ pyno kuehtohkõme. Tuaro kukurohtao xine kyritoryỹko roropa mana kokoro rokene. Amaro xine exikehpyra roropa mana, jũme rahkene.

¹² Oseahmatoko, osepyno kuehtohkõ waro emero ehtohme.

“Kure pãna matou,” kary se Jezu poetory tõ tarõkõ oya xine.

¹³ “Kure rokē Korĩtu põkõ tyriko,” āko ase Kuesẽkõ Jezu Kyrixtu a. “Toto pyno exiko, ajohpãme samo,” āko ase Ritonõpo a. “Toto epeme exiko kokoro rokene,” āko roropa ase Ritonõpo Zuzenu a opoko xine. Enara rokene.

⌋
**Khmer Standard Version of the Holy Bible in
the Khmer Language of Cambodia**

Copyright © 1997, 2005 The Bible Society in Cambodia

⌋

© រក្សាសិទ្ធិដោយសមាគមព្រះគម្ពីរសកល

គ្រប់ ផ្នែក នៃ សៀវភៅ នេះ មិន ត្រូវ បាន ផលិត ឬ ប្រើប្រាស់ តាម ទំរង់ ឬ មធ្យោបាយ បែប អេឡិចត្រូនិក ឬ ម៉ាស៊ីន ណាមួយ រួម ទាំង ការ ថត ចម្លង អាត់ សំលេង ផ្ទុក នូវ ទិន្នន័យ ប្រព័ន្ធ ណាមួយដែលអាចយកមកប្រើ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីសមាគមព្រះគម្ពីរកម្ពុជា។ ប្រសិនបើ មានការដកស្រង់អត្ថបទគម្ពីរចាប់ពី ១០០០២ ឡើងទៅ ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីសមាគមព្រះគម្ពីរ កម្ពុជា

Quotations of the Bible in Khmer Standard Version in any form, must obtain written permission from the Bible Society in Cambodia if the quoted material is inclusive of at least 1,000 verses, or a copy of any book wholly or partially, which amounts to 50% of the book quoted. For any long quotation, notice of copyright must appear as follows: Text copyright © 1997, 2005 United Bible Societies. Used by permission.